

SUSTAINABILITY OF THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE'S REGIONS

©2018 MYKHAILENKO D. H.

UDC 332.1

Mykhailenko D. H. Sustainability of the Socio-Economic Development of Ukraine's Regions

The priority direction of the socio-economic development of Ukraine and its regions is the vector of ensuring sustainability of national, regional and local interests. Their provision will contribute to high social standards of quality and population's standard of living as well as increasing the level of competitiveness of Ukraine's regions. The article is aimed at analyzing the indicators of socio-economic development of Ukraine's regions, identifying regions-leaders and the regions requiring additional state-funding programs. The calculations presented in the publication demonstrate that a significant part of Ukraine's regions is not self-sufficient and requires subsidies from the budget, which results in poor sustainability in the socio-economic sphere; therefore, it is necessary to elaborate a program to overcome socio-economic polarization of the regions based on the involvement of the local potential.

Keywords: sustainability, socio-economic development, region.

Fig.: 1. **Tbl.:** 2. **Bibl.:** 10.

Mykhailenko Daria H. – PhD (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1-a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: mikhailenko.dg@gmail.com

УДК 332.1

Михайленко Д. Г. Збалансованість соціально-економічного розвитку регіонів України

Пріоритетним напрямом соціально-економічного розвитку України та її регіонів є вектор забезпечення збалансованості загальнодержавних, регіональних і місцевих інтересів. Їх задоволення сприятиме забезпеченню високих соціальних стандартів якості та рівня життя населення та підвищенню рівня конкурентоспроможності регіонів України. Мета статті полягає в аналізі показників соціально-економічного розвитку регіонів України, визначенні регіонів-лідерів та регіонів, що потребують додаткових програм фінансування з боку держави. Наведені у статті розрахунки свідчать, що значна частина регіонів України не є самодостатніми і потребують дотацій із бюджету, що призводить до відсутності збалансованості в соціально-економічній сфері. У зв'язку з цим необхідно розробка програми подолання соціально-економічної поляризації регіонів на засадах використання місцевого потенціалу.

Ключові слова: збалансованість, соціально-економічний розвиток, регіон.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 10.

Михайленко Дар'я Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1-а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: mikhailenko.dg@gmail.com

УДК 332.1

Михайленко Д. Г. Сбалансированность социально-экономического развития регионов Украины

Приоритетным направлением социально-экономического развития Украины и ее регионов является вектор обеспечения сбалансированности общегосударственных, региональных и местных интересов. Их обеспечение будет способствовать обеспечению высоких социальных стандартов качества и уровня жизни населения и повышению уровня конкурентоспособности регионов Украины. Цель статьи заключается в анализе показателей социально-экономического развития регионов Украины, определении регионов-лидеров и регионов, нуждающихся в дополнительных программах финансирования со стороны государства. Приведенные в статье расчеты показывают, что значительная часть регионов Украины не являются самодостаточными и требуют дотаций из бюджета, что приводит к отсутствию сбалансированности в социально-экономической сфере. В связи с этим необходимо разработка программы преодоления социально-экономической поляризации регионов на основе использования местного потенциала.

Ключевые слова: сбалансированность, социально-экономическое развитие, регион.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 10.

Михайленко Дарья Геннадьевна – кандидат экономических наук, доцент, старший научный сотрудник отдела макроэкономической политики и регионального развития, Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины (пер. Инженерный, 1-а, 2 эт., Харьков, 61166, Украина)

E-mail: mikhailenko.dg@gmail.com

The priority direction of socio-economic development of Ukraine and its regions is the vector of ensuring sustainability of national, regional and local interests. However, the solution to these issues is associated with a large number of problems, the ways of overcoming which require scientific substantiation. Ensuring sustainability of national, regional and local interests shall contribute to high social standards of quality and population's standard of living as well as increasing the level of competitiveness of Ukraine's regions [1]. These theses are also reflected in the State Strategy for Regional Development for the period to 2020. The Strategy was adopted on August 06, 2014, No. 385 by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine [2], and is aimed at solving the problems of growing inter-regional

socio-economic disproportions and uneven development of territories. The Strategy focuses on the implementation of the state regional policy, which provides for the creation of conditions for the dynamic, sustainable development of Ukraine's regions at the expense of the objective assessment of each region. It will promote social and economic unity of the state, increase the level of competitiveness of the regions and living standards of the population, adhere to state-guaranteed social and other standards for every citizen irrespective of his/her place of residence [2].

Scientists of the Research Center for Industrial Development Problems of the National Academy of Sciences of Ukraine analyze the balance of socio-economic development of Ukraine's regions as one of the factors of sus-

tainable development of the state [3]. Regional socio-economic unevenness of Ukraine's development is reflected in the works of I. Vakhovych [4], I. Storonianska, S. Shults [5], Z. Varnalii [6]. However, despite a large number of developments, due to the dynamic changes in external and internal environment, the scientific and practical bases of sustainability of socio-economic development of Ukraine's regions require constant elaboration.

Paper object is to analyze the indicators of socio-economic development of Ukraine's regions, identify regions-leaders and regions that require additional state-funding programs.

The problems of sustainability of the socio-economic development of the regions are a matter of high priority. When analyzing the data from the State Statistics Service of Ukraine, the lack of sustainability of social and economic development of Ukraine's regions should be noted [7].

In most regions, gross regional product per capita is lower than per capita consumption. *Table 1* shows calculations of gross regional product per capita to per capita consumption ratio in Ukraine's regions [8–10].

The data in Table 1 indicate that the level of production consistently exceeded the level of consumption only in Poltava, Dnipropetrovsk, Kyiv, Donetsk and Kyiv regions. Such regions can be called "leaders". Indicators of Luhansk, Zaporizhzhia, Ivano-Frankivsk and Cherkasy regions during the analyzed period also reached the level, similar to the one of regions-leaders; however, no constancy of the necessary and sufficient predominance of the production over the consumption was observed. In the period from 2015 to 2016, the value of the analyzed indicator changed to the negative side in Ivano-Frankivsk (2015 – 0,901, 2016 – 0,8558), Sumy (2015 – 1,065, 2016 – 0,9828), Cherkasy (2015 – 1,0992, 2016 – 1,08), Chernihiv (2015 – 0,9782, 2016 – 0,9508), Kirovohrad (2015 – 1,0724, 2016 – 1,0587), Khmelnytskyi (2015 – 0,9288,

Table 1

Calculations of gross regional product per capita to per capita expenses ratio in Ukraine's regions

Regions	GRP per capita to per capita consumption ratio				
	2012	2013	2014	2015	2016
Poltava	1,5519	1,4984	1,5372	1,7133	1,7654
Dnipropetrovsk	1,4766	1,4012	1,3848	1,4089	1,3841
Kyiv Region	1,4404	1,2196	1,1892	1,1967	1,2903
Kyiv City	1,4361	1,4782	1,5605	1,6515	1,8337
Donetsk	1,3514	1,1784	1,1032	1,5536	1,6399
Luhansk	1,1032	0,9004	0,8617	1,0547	1,1493
Zaporizhzhia	1,0491	0,9696	1,0206	1,1569	1,1488
Ivano-Frankivsk	1,0327	0,9219	0,8817	0,901	0,8558
Cherkasy	1,0029	0,977	0,9878	1,0992	1,08
Chernihiv	0,9869	0,9132	0,9014	0,9782	0,9508
Mykolaiv	0,9853	0,9822	0,9436	1,0722	1,0846
Sumy	0,971	0,9713	0,9319	1,065	0,9828
Lviv	0,9616	0,9303	0,9458	0,9728	0,9847
Kirovohrad	0,9582	1,0248	0,9964	1,0724	1,0587
Kharkiv	0,9078	0,8718	0,8454	0,9025	0,9744
Khmelnytskyi	0,8967	0,8489	0,8721	0,9288	0,914
Vinnytsia	0,8919	0,8813	0,9004	1,0176	1,0563
Zhytomyr	0,8644	0,8068	0,8058	0,8467	0,8869
Zakarpattia	0,8548	0,7885	0,7524	0,7355	0,701
Rivne	0,8389	0,7832	0,8775	0,8885	0,8516
Volyn	0,8312	0,7637	0,7583	0,7916	0,7926
Odesa	0,8193	0,8091	0,7599	0,8522	0,8635
Ternopil	0,7976	0,7578	0,7666	0,7803	0,763
Kherson	0,7795	0,7606	0,702	0,7839	0,8015
Chernivtsi	0,6824	0,6689	0,6108	0,6204	0,6053

Source: according to [7].

2016 – 0,9140), Zakarpattia (2015 – 0,7355, 2016 – 0,701), Ternopil (2015 – 0,7803, 2016 – 0,763) and Chernivtsi (2015 – 0,6204, 2016 – 0,6053) regions. During 2015–2016, in addition to the regions-leaders, the level of production exceeded the level of consumption in Luhansk (2015 – 1,0547, 2016 – 1,1493), Zaporizhzhia (2015 – 1,1569, 2016 – 1,1488), Cherkasy (2015 – 1,0992, 2016 – 1,08), Mykolaiv (2015 – 1,0722, 2016 – 1,0846), Kirovohrad (2015 – 1,0724, 2016 – 1,0587) and Vinnytsia (2015 – 1,0176, 2016 – 1,0563) regions. The calculations show that most Ukraine's regions are not self-sufficient and require subsidies from the budget, which leads to poor sustainability in the socio-economic sphere. Particularly acute this problem is facing Chernivtsi region, where comprehensive programs contributing to the increase of production in the region and the balance of socio-economic indicators are required.

Based on the data of the State Statistics Service, we will compile the rating of Ukraine's regions by the average indicator of the ratio of gross regional product per capita and per capita consumption (2012–2016) (Table 2).

Table 2

Rating of Ukraine's regions (2012–2016)

Rating Position	Regions	Rating Place	Regions (areas)
1	Poltava	13	Vinnytsia
2	Kyiv City	14	Chernihiv
3	Dnipropetrovsk	15	Ivano-Frankivsk
4	Donetsk	16	Kharkiv
5	Kyiv Region	17	Khmelnytskyi
6	Zaporizhzhia	18	Rivne
7	Cherkasy	19	Zhytomyr
8	Kirovohrad	20	Odesa
9	Luhansk	21	Volyn
10	Mykolaiv	22	Ternopil
11	Sumy	23	Zakarpattia
12	Lviv	24	Kherson
		25	Chernivtsi

Source: according to [7].

Analysis of Table 2 showed that Poltava, Kyiv, Dnipropetrovsk, Donetsk, and Kyiv regions occupy leading positions in the rating. The last five positions of the rating occupy Volyn, Ternopil, Zakarpattia, Kherson and Chernivtsi regions.

For a more comprehensive analysis, we will calculate the average value of the indicator of gross regional product per capita to per capita consumption ratio in Ukraine during 2012–2016 (Fig. 1).

In general, a positive dynamics of the indicator (Fig. 1) has been being observed in Ukraine since 2014.

So, in 2012, the average value of the ratio of gross regional product per capita to per capita consumption in Ukraine was at the level of 1.0189. The gradual decrease of this indicator took place in 2013–2014 (2013: 0.9643, 2014: 0.9559). However, in 2015, the average value of the ratio of gross regional product per capita to per capita consumption in Ukraine increased by 0.0229 compared to 2012 and by 0.0379 in 2016.

CONCLUSIONS

Sustainability of socio-economic development of Ukraine's regions requires revision of approaches to solving regional problems. Public authorities should pay attention to the development and formation of the state regional policy that would meet the requirements of external and internal environment. Regional authorities shall develop a program to overcome socio-economic polarization of regions based on the use of local potential for conducting cost-effective regional policies aimed at reconstructing and reforming the economy, attracting investments, developing and implementing regional development plans. ■

LITERATURE

1. Ігнатенко О., Кацай І. Гармонізація загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів у забезпеченні територіального розвитку. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2013. № 2. С. 156–163.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (зі змінами), від 6 серпня 2014 р. № 385: затверджена постановою Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p>
3. Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів України. URL: https://ndc-ipr.org/media/posts/presentations/_ЕкспресАналіз_Моніторинг_СЕР_Регіон_2018.05.01.pdf
4. Вахович І., Лакатош І. Сутність асиметрії регіонального розвитку. *Економічні науки. Сер. : Економіка та менеджмент*. 2008. Вип. 5. Ч. 1. С. 98–102.
5. Сторонянська І., Шульц С. Регіональна соціально-економічна асиметрія: сутнісні ознаки та чинники. *Економічний форум*. 2013. № 1. С. 161–168.
6. Варналій З. С. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія. Київ : Знання України, 2005. 498 с.
7. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Гаршина О. К., Шубна О. В. Просторова асиметрія розміщення продуктивних сил як результат регіональних особливостей економічної поведінки домогосподарств. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 9. URL: <http://stattiionline.org.ua/ekonom/34/2934-prostranstvennaaya-asimetriya-razmeshheniya-proizvoditelnyx-sil-kak-rezultat-regionalnyx-osobennostej-ekonomicheskogo-povedeniya-ukrainskix-domochozajstv.html>
9. Борецька Н. П. Соціальна економіка як фактор регіонального розвитку: світовий досвід. *Бізнес-навігатор*. 2017. Вип. 2. С. 15–18.

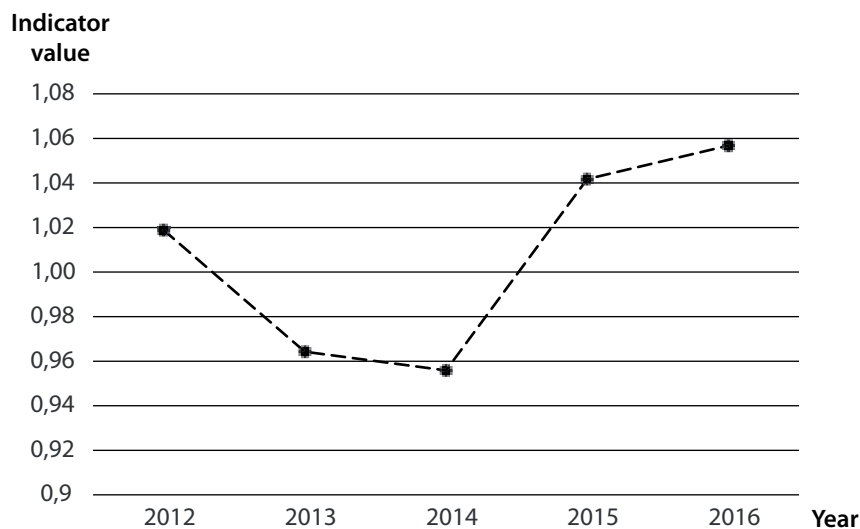

Fig. 1. The average value of gross regional product per capita to per capita consumption ratio in Ukraine (2012–2016) [7]

10. Фокіна-Мезенцева К. В. Особливості соціально-економічного розвитку України в процесі глобалізації. *Бізнес-навігатор*. 2017. Вип. 2. 2017. С. 43–49.

REFERENCES

Boretska, N. P. "Sotsialna ekonomika yak faktor rehionalnoho rozvytku: svitovy dosvid" [Social economy as a factor of regional development: world experience]. *Biznes-navihator*, no. 2 (2017): 15-18.

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Ofitsiyni sait. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Fokina-Mezentseva, K. V. "Osoblyvosti sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy v protsesi hlobalizatsii" [Features of socio-economic development of Ukraine in the process of globalization]. *Biznes-navihator*, no. 2. 2017 (2017): 43-49.

Harshyna, O. K., and Shubna, O. V. "Prostorova asymetriia rozmishchennia produktyvnykh syl yak rezultat rehionalnykh osoblyvostei ekonomichnoi povedinky domohospodarstv" [Spatial asymmetry of the placement of productive forces as a result of regional peculiarities of economic behavior of households]. *Aktualni problemy ekonomiky*. 2009. <http://stationline.org.ua/ekonom/34/2934-prostranstvennaya-asimetriya->

razmeshheniya-proizvoditelnyx-sil-kak-rezultat-regionalnyx-osobnostej-ekonomicheskogo-povedeniya-ukrainskix-domochozyajstv.html

Ihnatenko, O., and Katsai, I. "Harmonizatsiia zahalnodержavnykh, rehionalnykh ta mistsevykh interesiv u zabezpechenni terytorialnoho rozvytku" [Harmonization of national, regional and local interests in the provision of territorial development]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*, no. 2 (2013): 156-163.

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-n>

"Monitorynh sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy" [Monitoring of socio-economic development of regions of Ukraine]. https://ndc-ipr.org/media/posts/presentations/_ЕкспресАналіз_Моніторинг_СЕР_Регіон_2018.05

Storonianska, I., and Shults, S. "Rehionalna sotsialno-ekonomichna asymetriia: sutnisni oznaky ta chynnyky" [Regional Socio-Economic Asymmetry: Essential Signs and Factors]. *Ekonomichnyi forum*, no. 1 (2013): 161-168.

Vakhovych, I., and Lakatosh, I. "Sutnist asymetrii rehionalnoho rozvytku" [The essence of the asymmetry of regional development]. *Ekonomichni nauky. Seriya: Ekonomika ta menedzhment*. Vol. 1, no. 5 (2008): 98-102.